

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

Betänkandet Skolor mot brott (SOU 2024:17)

Mot bakgrund av de intressen som Åklagarmyndigheten har att bevaka lämnas följande yttrande.

Sammanfattning

Åklagarmyndigheten välkomnar att mer görs för det brottsförebyggande arbetet. Vi motsätter oss inte att det införs en skyldighet för rektorer att polisanmäla brott i skolan. Det är dock angeläget att ett bra stöd ges till rektorerna så att regelverket kan tillämpas på avsett sätt.

Förslaget om skyldighet för skolan att polisanmäla brott

Åklagarmyndigheten motsätter sig inte att det införs en anmälningsskyldighet avseende brott i samband med skolans verksamhet. Utredningen påtalar att stor försiktighet bör iakttas med att motivera en polisanmälan med något annat syfte än att misstanken ska utredas av de brottsbekämpande myndigheterna. Åklagarmyndigheten delar den uppfattningen. Det innebär att det måste vara tydligt för dem som ska göra polisanmälan i vilka fall det ska ske.

Regleringen om i vilka situationer rektorer ska göra polisanmälan riskerar att bli svårtillämpad. Undantaget från skyldigheten att göra anmälan om *övervägande skäl talar emot det* är så brett utformat att det behövs stöd och vägledning för att tillämpningen ska bli tillräckligt enhetlig. Stödet och vägledningen behövs också för att tillgodose att anmälningar inte görs för brott som med stor sannolikhet inte kommer att utredas av polis eller åklagare. Annars är risken påtaglig att en anmälningsskyldighet leder till en ökad administrativ börda till begränsad eller ingen nytta.

Mot denna bakgrund är det angeläget att ett bra stöd ges till rektorerna så att regelverket kan tillämpas på avsett sätt. Det gäller exempelvis hur brottets allvar och barnets ålder ska beaktas vid bedömningen av om en anmälan ska göras.

För elever som är straffmyndiga är det föreslagna regelverket i sig svårt att tillämpa utan närmare vägledning. För de elever som är under 15 år, och

därmed inte är straffmyndiga, framstår svårigheterna som än mer påtagliga. I de fallen förväntas rektorer bedöma om en utredning ska inledas enligt 31 § lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare. Detta är en komplicerad bedömning som normalt görs av åklagare och polisanställda som har särskild erfarenhet av att utreda brott mot unga. Rektorer kan inte förutsättas ha tillräcklig kunskap för att göra sådana bedömningar. Det riskerar att leda till att brott i stor omfattning anmäls i onödan. Det kan härvid framhållas att utredningar enligt 31 § lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare mot barn under 12 år är mycket ovanliga och endast sker för de allvarligaste brotten. För barn som går i förskoleklass eller lågstadiet förekommer det i princip inte att sådana utredningar inleds.

I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör det därför övervägas i vilken mån ett tydligare stöd kan ges inom ramen för lagstiftningens utformning och genomvägledning i förarbetena. Det finns dock också anledning att överväga om ett stöd av handbokskaraktär kan ges av någon myndighet.

Övriga förslag

Samhällets arbete mot brott måste bedrivas på bred front. Skolan är en viktig aktör i det arbetet. Åklagarmyndigheten välkomnar att mer görs för det brottsförebyggande arbetet.

Åklagarmyndigheten har inte några synpunkter på de övriga förslagen i betänkandet.

Detta yttrande har beslutats av chefen för Utvecklingscentrum, överåklagaren Lennart Guné, efter föredragning av kammaråklagaren Tobias Kudrén. I den slutliga handläggningen av ärendet har också överåklagaren Peter Lundkvist deltagit.

På Åklagarmyndighetens vägnar

Lennart Guné

Tobias Kudrén

Kopia till

Kommunikationsavdelningen

Rättschefen

Biblioteket